

NCSY Kollel Yom Iyun

Tying the Divine Knot: A Mitzva for both Hashem and Us

ב"ח אורח חיים (ח)

ויכוין בהתעטפו בו'. מה שהכריח לרצינו להורות דצעי שיכוין בהתעטפו וכן צה' תפילין וצה' סוכה נראה – דלפי שכתוב צפרשת ניצית למען תזכרו וגו' וצתפילין והיה לך לאות וגו' למען תהיה תורת ה' צפיק כי ציד חזקה הו'יאך ה' ממלרים. וצסוכה למען ידעו דורותיכם גו'. יורה כי עיקר המצוה וקיומה תלויה בצונתה שיכוין צשעת קיום המצוה משא"כ שאר מצות דיוצא ידי חובתם אע"פ שלא יכוין צה דצר כי אם שעושה המצות לשם ה' שצויה אותו לעשותם

גמרא ברכות (ו.) **

חומש דברים

כי תבוא (כח, ט) – יקימך ה' לו לעם קדוש כפאשר נשבע לך כי תשמר את מצות ה' אלהיך והלכת בדרךיו:
עקב (יא, כב) – כי אם שמר תשמרון את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוה אתכם לעשותה לאהבה את יקוק אלהיכם ללכת בכל דרכיו ולדבקה בו:
[ועיין עוד – דברים ח, ו; י, יב; יט, ט; כו, יז; ל, טז]

רש"י שם (יא, כב)

ללכת בכל דרכיו – הוא רחום ואתה תהא רחום, הוא גומל חסדים ואתה גמול חסדים:

גמרא סוטה (יד.)

ואמר רבי חמא ברבי חנינא מאי דכתיב (דברים יג, ה) אחרי ה' אלהיכם תלכו – וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכינה? והלא כבר נאמר (דברים ד, כד) כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא? אלא להלך אחר מדותיו של הקב"ה –
מה הוא מלביש ערומים דכתיב (בראשית ג, כא) ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם אף אתה הלבש ערומים
הקב"ה ביקר חולים דכתיב (בראשית יח, א) וירא אליו ה' באלוני ממרא אף אתה בקר חולים
הקב"ה ניחם אבלים דכתיב (בראשית כה, יא) ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו אף אתה נחם אבלים
הקב"ה קבר מתים דכתיב (דברים לד, ו) ויקבר אותו בגיא אף אתה קבור מתים:

ספר המצוות לרמב"ם (מצות-עשה ח)

והמצוה השמינית היא שזונו להדמות בו יתעלה לפי יכלתנו, והוא אמרו (תצוא כח) והלכת בדרכיו. וכזר כפל זווי זה ואמר (עקב י ויא) ללכת בכל דרכיו וזא צפירוש זה מה הקדוש צרוך הוא נקרא רחום אף אתה היה רחום מה הקצ"ה נקרא חנון אף אתה היה חנון מה הקצ"ה נקרא זדיק אף אתה היה זדיק מה הקצ"ה נקרא חסיד אף אתה היה חסיד וזה לשון ספרי (ס"פ עקב). וכזר נכפל הזוי הזה בלשון אחר ואמר (ראה יג) אחרי י"י אלהיכם תלכו וזא צפירוש גם כן (סוטה יד א) שענינו להדמות צפעולות הטובות והמדות החשובות שיתואר בהם האל יתעלה על כל המשל יתעלה על הכל עליו רב:

חומש שמות (כ, י), ורש"י שם

(י) כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בם וינח ביום השביעי על כן ברוך ה' את יום השבת ויקדשהו:

(י) וינח ביום השביעי – כזיכול הכתיב בעצמו מנוחה ללמד הימנו קל וחומר לאדם, שמלאכתו בעמל וזיגיעה, שיהא נח בשבת:

הושע (ב, כא-כב)

וארשתוך לי לעולם

וארשתוך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים:

וארשתוך לי באמונה וידעת את ה':

מלבי"ם שם

וז"ש וארשתוך לי לעולם וזה יהיה ע"י שארשתוך לי בצדק ובמשפט, כי שלמות האדם תלוי בשני דברים, א) בדברים שבינו לבין חברו, ב) בדברים שבין אדם למקום, ונגד דברים שבין אדם לחברו אמר שיעשו אז צדק ומשפט, שהמשפט הוא מה שיתנהג כפי שורת הדין, והצדק הוא מה שיתנהג לפני משורת הדין, וע"י שאת תביא לנדן שני ענינים יקרים שהם צדק ומשפט, יביא המארס להם כנגדם ג"כ שני מתנות יקרות שהם חסד ורחמים שבעל הרחמים ישקיף על דכאות המרוחם ועניו ויעשה אתו כפי הראוי, וזה נגד משפט, ובעל החסד לא ישקיף על המקבל אם הוא ראוי רק יעשה עמו מצד מדת חסדו, וזה נגד צדק שיעשו המה:

(כב) וארשתוך. ונגד מצות שבין אדם למקום עקום תלוי באמונה שיאמין בה' ובתורתו וביעודיו, ועז"א וארשתוך לי באמונה ואחר שתביא הארוסה בידה מתנה הזאת שהיא האמונה, יביא לה כנגדן מתנה מצדו שתדע את ה', שיגלה לה אותותיו ומופתיו והשראת שכינתו בתוכם עד שידעו את ה' בידיעה ברורה כדבר המושג בחוש, שלא יצטרכו עוד לאמונה, שהאמונה היא בדבר שאין לו בו ידיעה ברורה רק קבלה, אבל הם יהיה להם ידיעה לדעת את ה' שהוא גדול מן האמונה:

